

Helsekrav til førerkort – en innføring i nytt regelverk

Hva er legens rolle i førerforkortsaker?

Ved førstekonsulent Elin Berger

Hvilke krav stilles til den som skal føre motorvogn?

Vegtrafikkloven:

§ 21. *Alminnelige plikter (første ledd).*

Ingen må føre eller forsøke å føre kjøretøy når han er i en slik tilstand at han ikke kan anses skikket til å kjøre på trygg måte, hva enten dette har sin årsak i at han er påvirket av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, eller i at han er syk, svekket, sliten eller trett, eller skyldes andre omstendigheter.

Hvilke krav stilles til den som skal føre motorvogn?

Vegtrafikkloven:

§ 24. Alminnelige regler om førerett, førerkort, føreprøve og kompetansebevis (fjerde og sjuende ledd)

Den som skal få førerkort må være edruelig, og det må ikke være noe å si på hans vandel ellers. Han må ha tilstrekkelig syn og førlighet, nødvendig fysisk og psykisk helse og ha bestått førerprøve. Ved kjøring til førerprøve anses kandidat som fører av motorvognen. [..]

Dersom innehaver av førerkort ikke lenger fyller de krav som er fastsatt til syn, helse og førlighet etter femte ledd, plikter han å gi melding om det til fylkesmannen som må gi melding til politiet, jf. § 34.

Hvilke krav stilles til den som skal føre motorvogn?

Førerkortforskriften, Vedlegg 1 – Helsekrav:

§ 2. Generelt krav til helse.

Ingen må føre motorvogn når vedkommende ikke er i stand til å kjøre på trafikksikker måte på grunn av sykdom, bruk av midler som gir svekket kjøreevne eller annen helsesvekkelse.

Når innehaver av førerkort som følge av helsesvekkelse angitt i første ledd har grunn til å tvile på om føring av motorvogn kan skje på trafikksikker måte, plikter vedkommende å oppsøke lege for undersøkelse før videre kjøring finner sted.

Dersom legen finner at vedkommende ikke fyller helsekravene, plikter legen å gi melding om det til fylkesmannen, jf. lov om helsepersonell § 34, jf. § 76, jf. forskrift fastsatt i medhold av tidligere legelov § 48.

Hvilke virkemidler har politiet?

Vegtrafikkloven:

§ 34. *Tilbakekall av retten til å føre motorvogn mv. på grunn av særlige forhold (første ledd)*

Dersom politiet har skjellig grunn til å tro at innehaver av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn ikke lenger fyller de krav som er fastsatt til syn, helse og førerlighet for slik førerrett, herunder at innehaveren ikke må misbruke alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, eller at innehaveren ikke har de kunnskaper eller den kjøreferdighet som hensynet til trafikksikkerheten krever, kan politimesteren eller den han gir myndighet pålegge innehaveren - dersom denne fortsatt ønsker å nytte sin førerrett - innen en fastsatt frist å underkaste seg slik legeundersøkelse som finnes påkrevd og framstille seg til helt eller delvis ny førerprøve. Finner politiet det nødvendig, kan det pålegge ham å levere førerkortet til politiet inntil videre.

Hvilke plikter har lege, psykolog og optiker?

Helsepersonelloven om opplysningsplikt:

§ 34. *Opplysninger i forbindelse med førerkort og sertifikat (første ledd)*

Lege, psykolog eller optiker som finner at en pasient med førerkort for motorvogn eller sertifikat for luftfartøy, ikke oppfyller de helsemessige kravene som stilles, skal oppfordre pasienten til å innlevere førerkortet eller sertifikatet. Dersom pasientens helsetilstand antas ikke å være kortvarig, skal helsepersonell som nevnt gi melding til offentlige myndigheter etter nærmere regler fastsatt av departementet i forskrift.

Hvem har plikt til å sende melding til fylkesmannen?

- ≡ Opplysningsplikten er et individuelt lovpålegg. Denne plikten til å sende melding gjelder derfor i prinsippet **enhver lege, psykolog eller optiker** som har befatning med pasienten.
- ≡ Å sende melding kan ikke overlates til andre, eksempelvis ved å sende henvisning til annen lege/psykolog eller ved at sykehuslege overlater til fastlegen å sende melding.
- ≡ Ved sykehusopphold for tilstand som utløser meldeplikt, bør melding sendes straks grunnlaget for meldingen er klart, og senest av utskrivende lege.

Når skal det *ikke* sendes melding til fylkesmannen?

Når helsekravet ikke er oppfylt eller antas å ikke være oppfylt i en periode kortere enn seks måneder:

- Pasienten skal informeres om at helsekravet ikke er oppfylt, og at kjøring ikke er tillatt så lenge dette vedvarer.
- Dokumenter i journalen at slik informasjon er gitt.
- Bør også gi vedkommende en skriftlig ”påminnelse” om dette.
- Gjør pasienten oppmerksom på at dette er noe vedkommende er forpliktet til å følge (jamfør vegtrafikkloven og førerkortforskriften).

Når *skal* det sendes melding til fylkesmannen?

Når helsekravet ikke er oppfylt eller antas å ikke være oppfylt i en periode lengre enn seks måneder:

- Skriftlig meldning sendes fylkesmannen.
- Pasienten skal informeres om at helsekravet ikke er oppfylt, og at kjøring ikke er tillatt så lenge dette vedvarer.

Når skal helseattest framlegges?

§ 4. Helseattest

Helseattest skal fremlegges

- a) når politi, helsemyndighet eller vegmyndighet krever det for å kunne vurdere om søker om førerett eller innehaver av førerkort har en sykdom, bruker midler som gir svekket kjøreevne eller har annen helsesvekkelse som medfører at helsekravene ikke er oppfylt*
- b) ved første gangs søknad om eller fornyelse av førerkort gruppe 2 og gruppe 3*
- c) ved utvidelse av førerkortet til høyere førerkortgruppe*
- d) ved fornyelse av førerkort med tidsbegrensning*
- e) ved fornyelse av førerkort etter fylte 75 år*

Helseattesten må ikke være eldre enn tre måneder ved fremleggelse etter bestemmelsene i første ledd.

For person under 75 år som bruker synskorrigeringslinser under føring av motorvogn eller er pålagt i førerkortet å bruke synskorrigeringslinser, kan helseattest begrenses til attest for synsfunksjonen og egenerklæring om helse, dersom fullstendig helseattest ikke kreves av andre grunner. Det samme gjelder ved nedsatt sidesyn, dobbeltsyn, nedsatt kontrastfølsomhet, nedsatt mørkesyn eller økt blendingsfølsomhet.

Hva kreves av en undersøkelse av førerkortsøker?

§ 5. Undersøkelsen av førerkortsøker

Vurdering av om helsekrav er oppfylt for føring av motorvogn skal ut over en generell helseundersøkelse omfatte:

- a) undersøkelse av sensoriske funksjoner (syn, hørsel)*
- b) vurdering av kognitiv funksjon, psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser*
- c) undersøkelse av førlighet*
- d) vurdering av legemiddelforbruk og bruk av rusmidler*
- e) blod-, urin- eller andre relevante prøver og undersøkelser i den utstrekning det er nødvendig for å bedømme søkers helsemessige skikkethet.*

Når kjøring gjenopptas?

Kjøring kan ikke gjenopptas før:

- Helsekravet igjen er oppfylt, eller
- Dispensasjon fra helsekravene er innvilget fra fylkesmannen.

Dispensasjonsadgangen er *vesentlig* innsnevret fra tidligere.

- Det er pasienten (eller hans fullmektig/advokat) som da sender en kortfattet søknad om dispensasjon, vedlagt nødvendige tilleggsdokumentasjon.
- Lege og psykolog (eller annet helsepersonell) som gir uttalelse/erklæringer i denne sammenhengen opptrer som sakkyndig for fylkesmannen.

Hvilke førerkortklasser er inkludert i de ulike førerkortgruppene?

Førerkortgruppe 1 («bilklassene»):

- Førerkortklassene AM, S, T, A1, A2, A, B og BE.

Førerkortgruppe 2 («lastebilklassene»):

- Førerkortklassene C1, C1E, C og CE.

Førerkortgruppe 3 («bussklassene»):

- Førerkortklassene D1, D1E, D og DE.
- Inkluderer også kompetansebevis utrykning, godkjenning trafikk lærer og kjøreseddel (persontransport mot vederlag).

Hvordan er resten av kurset bygd opp?

- ≡ Består i all hovedsak av kasuistikker.
- ≡ Kasuistikkene har til hensikt å belyse de mest *sentrale* helsekravene.
- ≡ Ikke alle helsekravene vil bli omtalt.
- ≡ Målet er at kursdeltakerne skal få innsikt i hvordan man skal bruke den nye forskriften (og retningslinjene) i sitt møte med «førerkortpasienten».

Hvordan er resten av kurset bygd opp?

- ≡ Noen kasuistikker vil være identiske, men at spørsmålene vil være rettet mot ulike førerkortgrupper.
- ≡ Kasuistikkene vil bli i all hovedsak bli gjort ved PSOAP-akronymet:
 - Problem
 - Sykehistorie
 - Objektivt
 - Analyse
 - Plan

Kasuistikker

Fylkesmannen
i Østfold

Svekket synsfunksjon og førerkort

Ved assisterende fylkeslege Mette Hjermann

P: Synssvekkelse

S: 63 år gammel mann oppsøker deg på grunn av gradvis svekket visus. Problemer med å lese avis og kjenne igjen personer på avstand.

O: Du sliter med å få godt innsyn ved oftalmoskopi, men visus (på tavle) er venstre 0,3, høyre 0,4 og bilateralt 0,4. Amsler (grid) test positiv (=«ser» buede linjer). Donders u.a.

A: Makuladegenerasjon?

P: Pasienten henvises øyelege.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Synssvekkelse

S: 63 år gammel mann og ambulansesjåfør oppsøker deg på grunn av gradvis svekket visus. Problemer med å lese avis og kjenne igjen personer på avstand.

O: Du sliter med å få godt innsyn ved oftalmoskopi, men visus (på tavle) er venstre 0,3, høyre 0,4 og bilateralt 0,4. Amsler test positiv (=«ser» buede linjer). Donders u.a.

A: Makuladegenerasjon?

P: Pasienten henvises øyelege.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Synsfeltutfall

S: 42 år gammel kvinne, oppsøker lege tre dager etter symptomdebut. Forteller at hun har en «skygge» som følger blikket på høyre øye. Ingen smerter. Blir innlagt sykehus som øyeblikkelig hjelp.

O: Visus venstre 0,9, høyre 1,0. Ved synsfeltundersøkelse påvises et betydelig synsfeltutfall mot høyre. Går inn til 20 grader (vurdert monookulært). Binokulært er synsfeltet utbredelse begrenset til 40 grader fra sentrum mot høyre. Normalt synsfeltutbredelse venstre side.

A: Netthinnelesning. Øyelege vurderer at synsfeltutfallet trolig er varig, men er usikker.

P: Kontroll hos øyelege.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Øyeskade

S: 28 år gammel mann og vogntogsjåfør. I forbindelse med lasting ryker en lastestropp. Dette resulterer i at et fragment treffer mannen og gir en penetrerende øyeskade på venstre øye.

O: Ved undersøkelse finnes visus 0,7 venstre øye. Visus høyre side 1,0. Ved synsfeltundersøkelse påvises et betydelig synsfeltutfall mot venstre. Synsfeltet utbredelse er begrenset til 55 grader fra sentrum mot venstre. Normalt synsfeltutbredelse høyre side.

A: Synsfeltutfall, trolig irreversibelt.

P: Øyelegekontroll etter 3 måneder.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Øyeskade

S: 22 år gammel mann. Truffet av fyrverkeri i ansiktet. Brannskade i ansiktet, og omfattende øyeskade høyre øye.

O: Ved undersøkelse før utskrivelse fra sykehus finnes visus 1,0 venstre øye. Visus høyre side redusert til fingertelling. Synsfelt undersøkelse viser at øyeskaden primært har affisert skarpsynet. Perifert synsfelt tilnærmet normalt.

A: Visustap, irreversibelt.

P: Øyelegekontroll etter 3 måneder.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

Legemiddelbruk og førerkort

Ved assisterende Fylkeslege Mette Hjermann

P: Uro og søvnproblemer

S: 43 år gammel kvinne. Samlivsproblemer. Sover dårlig og føler seg urolig, hjertebank i perioder. Har brukt 20 mg oxazepam daglig i lengre tid. Kommer nå og ønsker noe for sine søvnproblemer.

O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning.

A: «Sosialt» betingede søvnproblemer?

P: Du forsøker korttidsbehandling med 7,5 mg zopiklon, sammen med oxazepam.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Akutte rygg smerter

S: 32 år gammel kvinne. Akutte rygg smerter siste tre dager. Sitter i korsryggen, ingen utstråling. Hatt liknende smerter tidligere. Bedre i ro, men tydelig smertepåvirket ved bevegelse. Har forsøkt Ibux 400 mg x 3.

O: Normale kurvaturer, paravertebral palpasjonsømheter. Lasegue negativ. Øvrig klinisk undersøkelse uten anmerkning.

A: Akutt lumbago

P: Du forsøker korttidsbehandling med Paralgin forte x 4 i kombinasjon med Ibux 400 mg x 3.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Kroniske skuldersmerter

S: Mann, 50 år, snekker. Langvarige kroniske skuldersmerter. Bruker fast Paralgin forte x 4. Kommer for å få fornyet resepter.

O: Lett redusert bevegelighet i høyre skulder. Smerter fremprovoseres i ytterstillingene. Status uendret fra tidligere.

A: Kroniske skuldersmerter

P: Fortsette behandlingen med Paralgin forte x 4 og fysioterapi.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

= Fylkesmannen

P: Kroniske skuldersmerter

S: Mann, 50 år, bussjåfør. Langvarige kroniske nakkesmerter. Bruker fast Paralgin forte x 4. Kommer for å få fornyet resepter.

O: Tilnærmet normal bevegelighet i nakken. Palpasjonsømheter i nakkemuskulatur. Smerter fremprovoseres i ytterstillingene. Status uendret fra tidligere.

A: Kroniske nakkesmerter

P: Fortsette behandlingen med Paralgin forte x 4 og fysioterapi.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Langvarig benzodiazepinbruk

S: Mann, 45 år. Angstproblematikk. Sier at det eneste som gir han ro i kroppen er Rivotril. Har brukt dette i mange år. Bruker daglig 1-1,5 mg. Vil ikke diskutere alternativ behandling eller nedtrapping. Sier det vil ødelegge livet hans. Ønsker bare å få fornyet resepter.

O: Ingen objektive bivirkninger av legemidlet. Ingen mistanke om bruk av andre rusmidler.

A: Toleranseutvikling? Avhengighet?

P: Fornye resept – planlegge nedtrapping. Lufter problematikken med pasienten. Avtaler ny time.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Langvarig benzodiazepinbruk

S: Mann, 55 år. Søvnvansker i perioder. Kjører vogntog og sliter med å få sove i «hviletiden». Har hatt god effekt av zopiklon 5 mg. Ønsker bare å få fornyet resepter.

O: Rapporterer ingen subjektive bivirkninger av legemidlet. Ingen mistanke om bruk av rusmidler eller andre legemidler.

A: Situasjonsbetingede søvnvansker

P: Skriver ut resept på 10 tabletter. Avtaler at disse *ikke* brukes i forbindelse med kjøring, men når han kommer hjem igjen. Avtaler ny time for å følge opp problemstillingen.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

Rus og førerkort

Ved assisterende fylkeslege Mette Hjermann

P: Kronisk alkoholmisbruk?

S: Ny pasient på fastlegelista. Pasienten er en «suksessrik» næringslivstopp. Kommer til kontroll etter innleggelse i sykehus pga. magesmerter. Ble der behandlet for en akutt pankreatitt. Benektet alkoholinntak ved innleggelse i sykehus, men overfor deg forteller han om betydelig inntak, ofte jobbrelatert. Hevder selv at han har «kontroll» på forbruket. I forbindelse med konsultasjonen tar diverse prøver, og finner forhøyede leverparametre, forhøyet MCV og CDT% 4,2.

O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning.

A: Skadelig bruk av alkohol.

P: Følge opp pasienten med tanke på alkoholbruk. Lufter problematikken med pasienten, som er noe avvisende til at forbruket er skadelig. Avtaler ny time.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Bruk av illegale rusmidler og LAR-behandling

S: 23 år gammel mann. Nylig utskrevet fra rusinstitusjon etter innleggelse for oppstart av LAR-behandling. Nå også i arbeidsutprøving. Har fram til for to måneder siden brukt illegale rusmidler regelmessig. Etter dette Dolcontin fra fastlege i samarbeid med LAR.

O: Ved god allmenntilstand. Ikke ruspåvirket eller objektive bivirkninger av substitusjonspreparatet. Ingen mistanke om bruk av andre rusmidler.

A: Pasient i LAR-behandling.

P: Fortsette regelmessige kontroller. Avtaler ny time.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Regelmessig bruk av hasj

S: Mann, 23 år. Forteller at han bruker det regelmessig siste året. Siste inntak i går ettermiddag (på jobb). Oppdaget av arbeidsgiver som har gitt han beskjed om at han får sparken om han ikke slutter. Oppsøker deg for å få hjelp til å slutte med hasj, og dokumentere rusfrihet.

O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning. Ingen objektiv ruspåvirkning ved undersøkelse.

A: Bruk av illegale rusmidler.

P: Avtaler ny time om en uke. Planlegger første biokjemiske prøver om fire uker.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

Anfall og bevissthetsforstyrrelser

Ved assisterende fylkeslege Maren Heldahl

= Fylkesmannen

P: Anfall med kramper

S: Kvinne, 34 år. Innlagt med kramper uten kjent årsak. Tungebitt. Ikke hatt liknende tidligere. Sovet litt dårlig i det siste ellers ingenting «uvanlig». Feberkramper ved flere anledninger som barn.

O: Ingen nevrologiske utfall. Normal EEG og MR-caput. Trøtthet etter anfall. Støl i muskulatur.

A: Enkeltstående uprovosert anfall. Innlagt til observasjon. Ikke indikasjon for anfallsforebyggende behandling.

P: Ingen plan for oppfølging utover kontroll hos fastlege etter 2 uker.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Epilepsi?

S: Kvinne 31 år, drosjesjåfør. Innlagt etter andregangs anfall med bevisshetstap, kramper og tungebitt. Ingen provoserende faktorer. Postiktal ved innleggelse.

O: Patologisk EEG. Ingen patologiske funn ved MR-caput.

A: Epilepsi – igangsatt anfallsforebyggende behandling.

P: Følge opp legemiddelbehandling som anbefalt av nevrolog. Avtaler ny time.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Bevissthetstap

S: Mann, 48 år. Undersøkt primært på legevakt. Mistet bevisstheten under trening. Plutselig innsettende. Kutt i panne med behov for sutur og tannskade. Ikke opplevd likende tidligere.

O: *Senere* kardiologisk og nevrologisk utredning uten anmerkning.

A: Bevissthetstap av ukjent årsak.

P: Avtale ny time for å fjerne suturer.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Bevissthetstap

S: Mann, 48 år og bussjåfør. Undersøkt primært på legevakt. Mistet bevisstheten under trening. Plutselig innsettende. Kutt i panne med behov for sutur og tannskade etter fall. Ikke opplevd liknende tidligere.

O: *Senere* kardiologisk og nevrologisk utredning uten anmerkning.

A: Bevissthetstap av ukjent årsak.

P: Avtale ny time for å fjerne suturer.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Bevissthetstap

S: Mann, 17 år. Besvimer under reponering av distal radiusfraktur. Enkelte rykninger initialt. Våkner raskt til, mentalt adekvat.

O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning (utover gips på håndledd).

A: Vasovagal synkope.

P: Ingen plan om fornyet kontroll med tanke på bevissthetstap.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Bevissthetstap

S: Kvinne, 72 år. Innlegges etter bevissthetstap. Plutselig innsettende. Men har hatt flere nærsynkoper siste tiden.

O: EKG påvist AV-blokk med indikasjon for pacemaker.

A: Synkope som følge av AV-blokk.

P: Pacemakerkontroll.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Bevissthetstap

S: Kvinne, 72 år, har førerkort for klasse C1E (for bobil). Innlegges etter bevissthetstap. Plutselig innsettende. Men har hatt flere nærsynkoper siste tiden.

O: EKG påvist AV-blokk med indikasjon for pacemaker.

A: Synkope som følge av AV-blokk.

P: Pacemakerkontroll.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

Hjertesykdom og diabetes

Ved assisterende fylkeslege Maren Heldahl

P: Brystsmerter

S: Kvinne, 68 år. Kjent stabil angina. Nå imidlertid også fått debut av anginasmerter i hvile. Innlegges i sykehus. Smertefri ved innleggelse.

O: Koronar angiografi viser to signifikante stenoser som stentbehandles.

A: Smertefri. AEKG før utskrivelse uten anmerkning.

P: Avtaler ny time etter 2 måneder.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Brystsmerter

S: Kvinne, 68 år, drosjesjåfør. Kjent stabil angina. Nå imidlertid også fått debut av anginasmerter i hvile. Innlegges i sykehus. Smertefri ved innleggelse.

O: Koronar angiografi viser to signifikante stenoser som stentbehandles.

A: Smertefri. AEKG før utskrivelse uten anmerkning.

P: Avtaler ny time etter 2 måneder.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Brystsmerter

S: Mann, 58 år. Innlegges med sentrale brystsmerter med utstråling til venstre arm. Smerter i ca. 1 time ved ankomst ambulanse. MONA-behandling i ambulanse. Smertefri ved ankomst sykehus.

O: Signifikant troponinstigning. Uspesifikke forandringer på EKG.

A: NSTEMI.

P: Kontroll hos fastlege etter en uke for oppfølging av igangsatt sekundærprofylaktisk behandling.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Brystsmerter

S: Mann, 58 år. Innlegges med sentrale brystsmerter med utstråling til venstre arm. Smerter i ca. 1 time ved ankomst ambulanse. MONA-behandling i ambulanse. Smertefri ved ankomst sykehus.

O: Signifikant troponinstigning. Uspesifikke forandringer på EKG.

A: NSTEMI.

P: Kontroll hos fastlege etter en uke for oppfølging av igangsatt sekundærprofylaktisk behandling.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Brystsmerter

S: Mann, 35 år, lastebilsjåfør. Innlegges etter plutselig hjertestans i svømmehall. Ventrikkelflimmer som konverteres etter første sjokk gitt av ambulansepersonell. Våken ved ankomst sykehus.

O: Utredning viser funn forenelig med arytmogen høyre ventrikkelkardiomyopati.

A: ICD-indikasjon – ICD blir implantert

P: Avtalt oppfølgende kontroll hos kardiolog etter utskrivelse.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Diabetes

S: Mann, 58 år, bussjåfør. Kjent diabetes type 2 siste 5 år. Bruker insulin til måltid. Ingen hypoglykemier.

O: Hypertensjon, BMI 30. Ikke retinopati, nevropati eller nefropati.

A: Diabetes. Vektreduksjon tilstrebes.

P: Avtalt oppfølgende kontroll om seks måneder.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Diabetes

S: Mann, 58 år, bussjåfør. Kjent diabetes type 2 siste 5 år. Bruker Metformin. Ingen hypoglykemier.

O: Hypertensjon, BMI 30. Ikke retinopati, nevropati eller nefropati.

A: Diabetes. Vektreduksjon tilstrebes.

P: Avtalt oppfølgende kontroll om seks måneder.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Diabetes

S: Mann, 27 år, nyansatt i brannvesenet. Skal straks ut i aktiv tjenesten. Har tatt kurs i utrykningskjøring. Kjent diabetes type 1. Bruker insulin.

O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning. Ingen senkomplikasjoner. Undersøkt hos øyelege.

A: Diabetes.

P: Avtalt oppfølgende kontroll om seks måneder.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Diabetes

S: Mann, 29 år, brannmann. Kjent diabetes type 1. Bruker insulin. Nå innlagt sykehus i forbindelse med hypoglykemi (under brannøvelse).

O: Blodsukker 1,3 målt av ambulansepersonell. Fått glukose. Våken, klar og orientert ved ankomst. Klinisk undersøkelse uten anmerkning.

A: Hypoglykemi.

P: Vurdering endokrinolog.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

Fylkesmannen
i Østfold

Psykiske lidelser, kognitiv svikt og førlighetssvekkelse + litt om kjørevurderinger

Ved assisterende fylkeslege Maren Heldahl

**Kjørevurderinger ved Linda Botten,
Hafslund trafikkstasjon**

= Fylkesmannen

P: Førerkortfornyelse

S: 77 år gammel mann. Kommer som avtalt time. Skal fornye førerkortet. Kona styrer praten, men han forteller at han ikke har noen problemer i trafikken. "God erfaring etter mange år, og har aldri vært borti noen uhell. Kjører bare der jeg er kjent". Kona antyder at hukommelsen blitt noe dårligere, og at hun lurte på om det finnes medisiner som kan hjelpe.

O: TMT-A 125 sekunder, TMT-B avbrutt da han gir opp. Viser lite innsikt i sin kognitive svikt.

A: Kognitiv svikt?

P: Avtaler ny time for kognitiv utredning.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

= Fylkesmannen

P: Alvorlig psykisk sykdom

S: Mann, 27 år. Kjent paranoid schizofreni. Siste innleggelse før det aktuelle for 1 år siden. Nylig innlagt i akuttpsykiatrisk sengepost med funksjonssvikt, manglende sykdomsinnsikt og autoseponering av antipsykotisk behandling.

O: Etter en måned nå igjen tilbake i habitualtilstand.

A: Skal behandles med injeksjoner hver 14. dag på fastlegekontoret.

P: Ny time om 14 dager avtales.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Alvorlig psykisk sykdom

S: Mann, 39 år. Kjent paranoid schizofreni. Møter regelmessig til kontroll og behandling hos fastlege. Sykdomsinnsikt og godt funksjonsnivå. Jobber som anleggsgartner. Behov for førerkortklasse C1E. Siste innleggelse før det aktuelle for 7 år siden.

O: I habitualtilstand. Vrangforestilling i forhold til overvåkning. Men kjent gjennom mange år. Påvirker ikke funksjonsnivået i særlig grad.

A: Forsette antipsykotisk behandling.

P: Ny time om 4 uker avtales. Ny kontroll hos spesialist om 1 år ved behov.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Gjentatte maniske episoder

S: Mann, 29 år. Gårdbruker, har førerkortklasse C. Innlagt to ganger tidligere med maniske episoder. Autoseponert stemningsstabiliserende behandling i forkant av siste (og aktuelle) innleggelse.

O: Etter en måned nå igjen tilbake i habitualtilstand.

A: Bipolar lidelse.

P: Avtalt regelmessige kontroller hos fastlege.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: ADHD

S: 18 år gutt som ønsker å kjøre opp på bil. Kjent hyperkinetisk forstyrrelse uten atferdsforstyrrelse (F90.0). Behandles med sentralstimulerende legemidler.

O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning. Ingen mistanke om komorbide lidelser.

A: ADHD med god effekt av behandling.

P: Ingen kontroll avtales.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Protese venstre underekstremitet

S: Jente, 18 år. Traumatisk amputasjon av venstre legg for 10 år siden. Bruker protese. Skal kjøre opp på bil.

O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning (utover bruk protese).

A: Fylle ut førerkortattest?

P: Ingen kontroll avtales.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Multippel sklerose

S: Kvinne, 54 år. Multippel sklerose siste 10 år. Har droppfot ved gange. Bruker krykke. Siste tilbakefall for 3 måneder siden. Merker økende kraftsvikt i venstre underekstremitet.

O: Ingen dorsalfleksjon i venstre ankel. Vesentlig redusert kraft i fleksjon hofte og ekstensjon ekstensjon i kne. Normal visus og ingen synsfeltutfall. Kognitiv funksjon ua.

A: Forverret kraftsvikt.

P: Følge opp med fysioterapi.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Hjerneslag

S: Kvinne, 78 år. Nylig utskrevet etter innleggelse for (venstresidig) hjerneslag. Tidligere frisk. Kommer til oppfølgende kontroll hos fastlege.

O: Lett afasi. Kraftsvikt i høyre håndledd/hånd. Redusert gripeevne og vesentlig redusert ekstensjonsevne i håndledd. Styringsvansker med høyre hånd. Øvrig klinisk undersøkelse uten anmerkning. Ingen synsfeltutfall eller kognitiv svekkelse.

A: Fysioterapi.

P: Ny kontroll avtales om 14 dager.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Smerter i rygg

S: Mann, 53 år, lastebilsjåfør. Oppsøker lege for rygg smerter over lengre tid. Sitter lumbalt, ingen utstråling. Har i forkant av konsultasjonen blitt undersøkt av legestudent ved legekantoret som har funnet mulig oppfylning i buken.

O: Palpabel oppfylning i buk, største diameter ca. 5 cm. For øvrig er klinisk status uten anmerkning. Ved henvisning til ultralyd abdomen påvises aortaaneurisme med diameter på 6,2 cm.

A: Vurderes som tilfeldig funn. Henvises karkirurg.

P: Avtaler rekontakt ved forverring av rygg smerter. Gir info om alarmsymptomer.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

